
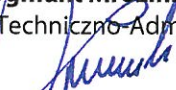

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 1 z 23

	imię, nazwisko, stanowisko, podpis	
Opracował: Dnia 04.08.2021	inż. Magdalena Masna-Bońda Specjalista ds. Ochrony Środowiska 	Zgodność z SZJ Kierownik Sekcji ds. Jakości Dokumentacji Medycznej mgr inż. Ewa Ciechańska dnia 23.08.2021
Sprawdził: Dnia 14.08.2021	mgr Zygmunt Mroziński Z-ca Dyrektora ds. Techniczno-Administracyjnych 	Zgodność ze standardami akredytacyjnymi, Kierownik Działu Jakości i Nadzoru mgr Krystyna Matejko dnia 15.08.2021
Zatwierdził: Dnia 25.08.2021	prof. dr hab. n.med. Tomasz Hryniewiecki Dyrektor Narodowego Instytutu Kardiologii 	Obowiązuje od dnia 01.09.2021

1. Cel i zakres stosowania

Określenie zasad oraz właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne, w tym z odpadami medycznymi, odpadami po badaniach a także odpadami komunalnymi, w odniesieniu do aktualnych regulacji prawnych, na terenie Narodowego Instytutu Kardiologii.

Zakres stosowania obejmuje wszystkie komórki organizacyjne na terenie Narodowego Instytutu Kardiologii, przy ul. Alpejskiej 42 i ul. Niemodlińskiej 33, gdzie wytwarzane są odpady, z zastrzeżeniem, iż na terenie Instytutu przy ul. Niemodlińska 33, zapisy stosuje się odpowiednio.

Dokumenty związane

- aktualna ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska;
- aktualna ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- aktualna ustawa z dnia 11 września 2015r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
- aktualna ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi;
- aktualna ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach;
- aktualna ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Terminologia

Ochrona środowiska - podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na:

- racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Podmiot korzystający ze środowiska:

- jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą w rozumieniu aktualnej ustawy – Prawo przedsiębiorców,

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 2 z 23

- przedsiębiorca w rozumieniu aktualnej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także osoby prowadzące działalność - Prawo przedsiębiorców oraz przedsiębiorcę zagranicznego w rozumieniu aktualnych przepisów ustawy o zasadach przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- osoba fizyczna niebędącą podmiotem, o którym mowa w lit. a, korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia.

Substancja - pierwiastki chemiczne oraz ich związki, mieszaniny lub roztwory występujące w środowisku lub powstałe w wyniku działalności człowieka.

Substancja niebezpieczna - jedna lub więcej substancji albo mieszaniny substancji, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, biologiczne lub promieniotwórcze mogą, w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi, spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska; substancją niebezpieczną może być surowiec, produkt, półprodukt, odpad, a także substancja powstała w wyniku awarii.

Odpady - każda substancja lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Odpady medyczne - to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.

Odpady wysoce zakaźne - odpady, o których wiadomo lub co, do których istnieją uzasadnione podejrzenia, że zawierają drobnoustroje chorobotwórcze (bakterie, wirusy, pasożyty, grzyby, riketsje, mykoplazmy) lub inne czynniki (na przykład priony), które mogą powodować choroby u ludzi i u zwierząt. Wykaz biologicznych czynników chorobotwórczych podlegających zakwalifikowaniu do kategorii A zawiera pkt 2.2.62.1.4.1 załącznika A do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Katalog nie jest wyczerpujący. Materiały zakaźne zawierające nowe lub nowo pojawiające się patogeny chorobotwórcze, które nie zostały uwzględnione w tabeli, a które spełniają te same kryteria, powinny być zaliczone do Kategorii A. Ponadto, jeśli istnieje wątpliwość, czy dany materiał spełnia lub nie te kryteria, to powinien być zaliczony do kategorii A.

Odpady niebezpieczne - odpady wykazujące, co najmniej jedną spośród właściwości niebezpiecznych. Właściwości powodujące, że odpady są odpadami niebezpiecznymi, oraz warunki uznania odpadów za niebezpieczne, z wyjątkiem warunków uznania odpadów za posiadające właściwości zakaźne, określają przepisy wymienione w definicji odpadów niebezpiecznych, podanej w aktualnej ustawie o odpadach.

Odpady obojętne - odpady, które nie ulegają istotnym przemianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym; są nierozpuszczalne, nie wchodzą w reakcje fizyczne ani chemiczne, nie powodują zanieczyszczenia środowiska lub zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, nie ulegają biodegradacji i nie wpływają niekorzystnie na materię, z którą się kontaktują; ogólna zawartość zanieczyszczeń w tych odpadach oraz zdolność do ich wymywania, a także negatywne oddziaływanie na środowisko odcieku

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 3 z 23

są nieznaczne, a w szczególności nie stanowią zagrożenia, dla jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych, gleby i ziemi.

Odpady opakowaniowe – wszystkie opakowania wycofane z użycia, stanowiące odpady w rozumieniu przepisów aktualnej ustawy o odpadach, z wyjątkiem odpadów powstających w procesie produkcji opakowań.

Oleje odpadowe - wszelkie mineralne lub syntetyczne oleje smarowe lub przemysłowe, które przestały się nadawać do użytku, do jakiego były pierwotnie przeznaczone, w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, oleje smarowe, oleje turbinowe oraz oleje hydrauliczne.

Odpady komunalne - odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych; zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet, jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Frakcja - grupa odpadów o składzie morfologicznym charakteryzującym się określonymi właściwościami, mającymi istotny wpływ na procesy technologiczne, jakim mogą być poddawane w procesie odzysku, recyklingu, unieszkodliwiania.

Odpady ulegające biodegradacji - odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Odpady zielone - odpady komunalne stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy, a także z targowisk, z wyłączeniem odpadów z czyszczenia ulic i placów.

Gospodarka odpadami - wytwarzanie odpadów i gospodarowanie odpadami.

Gospodarowanie odpadami - zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów oraz działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami.

Magazynowanie odpadów - czasowe przechowywanie odpadów obejmujące:

- wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę,
- tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów,
- magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Rejestr - rejestr, o którym mowa w ustawie o odpadach

BDO - baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, prowadzona przez Marszałka Województwa, do której przedsiębiorca obowiązany jest wprowadzać informacje, m.in. o wprowadzanych na terytorium kraju opakowaniach, produktach w opakowaniach, osiągniętych poziomach odzysku i recyklingu, rodzajach i ilościach wytwarzanych odpadów.

Posiadacz odpadów - wytwórca odpadów lub osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będące w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 4 z 23

Wytwórca odpadów - każdy, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów (pierwotny wytwórca odpadów), oraz każdego, kto przeprowadza wstępną obróbkę, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów; wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba, że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej.

Zapobieganie powstawaniu odpadów - środki zastosowane w odniesieniu do produktu, materiału lub substancji, zanim staną się one odpadami, zmniejszające:

- ilość odpadów, w tym również przez ponowne użycie lub wydłużenie okresu dalszego używania produktu,
- negatywne oddziaływanie wytworzonych odpadów na środowisko i zdrowie ludzi,
- zawartość substancji szkodliwych w produkcie i materiale.

Zbieranie odpadów - gromadzenie odpadów przed ich transportem do miejsc przetwarzania, w tym wstępne sortowanie nieprowadzące do zasadniczej zmiany charakteru i składu odpadów i niepowodujące zmiany klasyfikacji odpadów oraz tymczasowe magazynowanie odpadów.

Selektywne zbieranie - zbieranie, w ramach, którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania, obejmuje jedynie odpady charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takimi samymi cechami.

Recykling - odzysk, w ramach, którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach; obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane, jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

Przetwarzanie - procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie.

Unieszkodliwianie odpadów - proces niebędący odzyskiem, nawet, jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Składowisko odpadów - obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów.

Termiczne przekształcanie odpadów:

- spalanie odpadów przez ich utlenianie,
- inne niż wskazane w lit. a procesy termicznego przetwarzania odpadów, w tym piroliza, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów są następnie spalane.

Spalarnia odpadów - zakład lub jego część przeznaczone do termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów oraz instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 5 z 23

do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych

Zużyty sprzęt - sprzęt stanowiący odpady w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 aktualnej ustawy o odpadach, łącznie ze wszystkimi częściami składowymi, podzespołami i materiałami eksploatacyjnymi stanowiącymi część sprzętu w momencie pozbywania się go.

Zbierający zużyty sprzęt – podmiot wykonujący działalność gospodarczą w zakresie zbierania zużytego sprzętu, który posiada decyzję w zakresie gospodarki odpadami zezwalającą na zbieranie zużytego sprzętu.

Organizacja Odzysku – jednostka organizacyjna, której przedmiotem działania jest wyłącznie działalność związana z organizowaniem, zarządzaniem lub prowadzeniem przedsięwzięć związanych ze zbieraniem, przetwarzaniem, recyklingiem i innymi niż recykling procesami odzysku oraz unieszkodliwianiem, w tym publiczne kampanie edukacyjne.

Segregacja u źródła – proces logistyczny, selekcja odpadów na poszczególne frakcje (komunalne) lub kody odpadów w zależności od właściwości i zakwalifikowania odpadów, prowadzona jest w miejscu wytworzenia odpadów przez osobę, komórkę organizacyjną, która wytworzyła odpad. Źródłem odpadów jest człowiek i/ lub komórka organizacyjna, w której realizowany jest proces/czynność zawodowa w wyniku realizacji, której powstają odpady.

Instytut – Narodowy Instytut Kardiologii Stefana kardynała Wyszyńskiego, Państwowy Instytut Badawczy.

Komórka organizacyjna – wyodrębniona w schemacie organizacyjnym Instytutu, klinika, pracownia, poradnia, dział, zakład, samodzielne stanowiska i inne.

Kierownik komórki organizacyjnej – kierownik i zastępca kierownika: kliniki, przychodni, zakładu, działu, pielęgniarka oddziałowa i inne obszary wymagające kierownictwa, wyodrębnionych w schemacie organizacyjnym Instytutu.

Nie wszystkie wymienione definicje znajdują się w treści niniejszego dokumentu, nie mniej jednak mogą pojawić się w realizacji procesu gospodarki odpadami i ochrony środowiska.

2. Opis postępowania

Prawidłowe postępowanie z odpadami dąży do zmniejszenia zagrożenia dla życia i zdrowia człowieka oraz dla środowiska. Na terenie Instytutu obowiązuje następująca hierarchia postępowania z odpadami:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- przygotowanie do ponownego użycia,
- recykling,
- inne procesy odzysku,
- unieszkodliwianie.

Odpady niezwłocznie po ich wytworzeniu należy przekazać do magazynu odpadów, a stamtąd do najbliższych położonych miejsc, w celu dalszego ich zagospodarowania.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 6 z 23

Pracownik Instytutu, sporządzający lub odpowiadający za sporządzenie jakiejkolwiek dokumentacji związanej z obszarem ochrony środowiska, (np. wystawiający faktury VAT, paragony, umowy), zobowiązany jest, na podstawie przepisów aktualnej ustawy o odpadach, umieszczać na tej dokumentacji numer rejestrowy w BDO, nadany Instytutowi przez Marszałka Województwa Mazowieckiego, w postaci: nr rej. BDO 000110736.

Odpady powstałe w trakcie działalności Instytutu zbiera się selektywnie w miejscach ich powstawania z ogólnym podziałem na:

- odpady niebezpieczne,
- odpady inne niż niebezpieczne,
- odpady medyczne,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady pokonsumpcyjne,
- odpady komunalne.

Narodowy Instytut Kardiologii, w związku z prowadzeniem własnej działalności oraz przebywaniem osób na terenie Instytutu, jest wytwórcą odpadów.

Podmioty świadczące usługi na terenie Instytutu, których działalność lub bytowanie, na terenie Instytutu, powoduje powstanie odpadów, są wytwórcami tych odpadów i są zobowiązani do ich dalszego zagospodarowania na własny koszt, chyba, że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej.

2.1. Ogólne zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne

- 2.1.1. Należy prowadzić działania mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczanie ich ilości.
- 2.1.2. Poszczególne rodzaje odpadów należy zbierać selektywnie w oznakowanych pojemnikach.
- 2.1.3. Do odpadów niebezpiecznych należą również jednostkowe opakowania po substancjach niebezpiecznych niebędące opakowaniami wielokrotnego użytku (kod: 15 01 10*).
- 2.1.4. Każde opakowanie oznakowane jest piktogramem - znakiem ostrzegawczym, których wykaz i objaśnienie zawiera **załącznikiem nr 10: Oznakowania opakowań**. Na opakowaniach, obok piktogramów znajdują się zwroty zagrożenia „H” i „EUH” wskazujące rodzaj zagrożenia, występujące łącznie ze zwrotem bezpieczeństwa „P”. Zwroty te określają warunki bezpiecznego stosowania substancji zawartej w opakowaniu a w następstwie są wskazówką, jaka substancja znajdowała się w opakowaniu i jak należy z nim postępować.
- 2.1.5. Opakowań po substancjach niebezpiecznych, nie wolno opłukiwać, myć. Opróżnione opakowanie po substancji niebezpiecznej należy przekazać do dalszego zagospodarowania. Opakowań zanieczyszczonych nie segregujemy pod kątem surowca, z jakiego powstało.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 7 z 23

- 2.1.6. Odpady nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w miejscu ich wytworzenia, ze względu na brak możliwości oraz pozwoleń na prowadzenie procesów odzysku lub unieszkodliwiania na terenie Instytutu.
- 2.1.7. Wytworzone odpady należy przekazać do dalszego, właściwego zagospodarowania za wiedzą i zgodą Specjalisty ds. ochrony środowiska w Instytucie, według dopuszczalnych metod i sposobów, firmom posiadającym stosowne pozwolenia właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki tymi odpadami.
- 2.1.8. Wytworzone odpady należy klasyfikować, uwzględniając źródło ich powstania zgodnie z katalogiem odpadów, wg aktualnego Rozporządzenia Ministra w sprawie katalogu odpadów. Szczegółowy wykaz odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, powstających w Instytucie zawiera **załącznik nr 1: część A i B - Klasyfikacja odpadów**.
- 2.1.9. Odpady inne niż niebezpieczne mogą być zagospodarowane:
- 1) **15 01 01** – odpady opakowaniowe z papieru i kartonu sprzedane lub bezpłatnie przekazane, jako surowce wtórne;
 - 2) **15 01 03** – odpady opakowaniowe z drewna sprzedane, bezpłatnie przekazane osobom fizycznym lub innym podmiotom, jako surowce wtórne;
 - 3) **17 04 05** – żelazo i stal – odsprzedane, jako złom;
 - 4) Odpady z grupy 16 02 tzw. elektroodpady mogą zostać bezpłatnie przekazane do Organizacji Odzysku lub podmiotom zbierającym i przetwarzającym zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
 - 5) **16 06 05** – baterie i akumulatory zbierane w pudełka do segregacji przekazywane są bezpłatnie do Organizacji Odzysku lub podmiotom zbierającym i przetwarzającym zużyte baterie i akumulatory.
- W tym celu należy, w/w odpady, zbierać selektywnie i nie dopuścić do zanieczyszczenia surowca.
- 2.1.10. Odpady niebezpieczne umieszczać w przeznaczonych do tego celu, tj. szczelnie zamykanych pojemnikach (np. baniaki dla odpadów ciekłych) wykonanych z materiału odpornego na działanie składników zawartych w odpadach, w sposób uniemożliwiający przedostanie się substancji niebezpiecznych do środowiska, zapewniających bezpieczeństwo dla ludzi. Następnie, gromadzić w wyznaczonej i oznakowanej strefie magazynowania, znajdującej się na terenie Instytutu.
- 2.1.11. Odpady niebezpieczne w postaci płynnej, umieszczać na matach sorpcyjnych przeznaczonych do kontaktu z chemikaliami lub w wannach wychwytowych, co ogranicza ewentualne wycieki z pojemników.
- 2.1.12. Uszkodzone termometry, zwłaszcza rtęciowe lub inny sprzęt zawierający rtęć, zbierać i magazynować w sposób zabezpieczający przed stłuczeniem oraz w sposób uniemożliwiający parowanie i rozprzestrzenianie się rtęci powodujące zanieczyszczenie środowiska substancją niebezpieczną.
- 2.1.13. Transport wewnętrzny odpadów niebezpiecznych, z miejsc ich powstawania do wyznaczonego obszaru magazynowania, wykonuje się w sposób uniemożliwiający uszkodzenie opakowania

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 8 z 23

odpadu oraz w sposób uniemożliwiający narażenie na bezpośredni kontakt z tymi odpadami, jak i w sposób pozwalający zapewnić bezpieczeństwo ludzi i środowiska.

- 2.1.14. Transport odpadów niebezpiecznych odbywa się wyznaczonymi trasami i windami. Podczas transportu wewnętrznego należy stosować środki ochrony osobistej.
- 2.1.15. Miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne dostosować do masy odpadów wytwarzanych w danym okresie i częstotliwości ich odbioru.
- 2.1.16. Minimalizować wpływ czynników atmosferycznych na wstępnie magazynowane odpady, przez zastosowanie m.in. szczelnych pojemników.
- 2.1.17. Magazynować odpady w opakowaniach, pojemnikach, kontenerach, zbiornikach, workach, pryzmach lub stosach (rodzaj dostosowany do właściwości fizycznych i chemicznych odpadów), w taki sposób, aby zapobiegać ich rozprzestrzenianiu poza przeznaczone do tego celu miejsce, w tym również poza przeznaczone opakowania lub na nieruchomości sąsiadujące.
- 2.1.18. Odpady inne niż niebezpieczne magazynować w oznakowanych opakowaniach w sposób zabezpieczający przed rozproszaniem i utratą właściwości.
- 2.1.19. Opakowania z odpadami niebezpiecznymi, innymi niż niebezpieczne oznakować etykietą wg załącznika **nr 2: Wzory etykiet**.
- 2.1.20. Każda komórka organizacyjna, wytwarzająca odpad jest odpowiedzialna za prawidłowe zapakowanie odpadu oraz prawidłowe oznakowanie opakowania z odpadem (etykietowanie). W przypadku braku etykiety niezbędne jest wpisanie na opakowaniu kod odpadu oraz krótką charakterystykę odpadu (opis, jaka substancja stanowi odpad).
- 2.1.21. W przypadku trudności z identyfikacją odpadu, personel odpowiedzialny za wewnętrzny transport odpadów zwraca się do komórki organizacyjnej, która wytworzyła odpad lub jest prawdopodobnym wytwórcą odpadu, o właściwe oznakowanie odpadu.
- 2.1.22. Odpady gastronomiczne magazynować i przekazywać do dalszego zagospodarowania firmom posiadającym stosowane decyzje na gospodarowanie tymi odpadami, zgodnie z wdrożonym systemem jakości w tym obszarze.
- 2.1.23. Zasady postępowania z odpadami gastronomicznymi zawiera **załącznik nr 11: Odpady gastronomiczne**.
- 2.1.24. Odpady magazynować nie dłużej niż wymaga tego przygotowanie partii wysyłkowej, jednak nie dłużej niż możliwy czas magazynowania poszczególnych rodzajów odpadów, wskazany w przepisach szczegółowych.
- 2.1.25. Przeterminowane leki, środki odurzające, substancje psychotropowe, prekursorzy kat. 1 przeznaczone do likwidacji przekazywać zgodnie z przyjętą procedurą w tym zakresie.
- 2.1.26. Miejsce gromadzenia odpadów palnych musi być oznakować w sposób wskazany przez Inspektora ds. BHP, wyposażone w materiały i środki gaśnicze, wentylację, a miejsce gromadzenia odpadów płynnych wyposażone w sorbenty służące do likwidacji rozlewów.
- 2.1.27. Pomieszczenia magazynowania odpadów niebezpiecznych muszą być oznakowane w sposób wskazany przez Inspektora ds. BHP.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 9 z 23

- 2.1.28. Magazyn odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne musi spełniać wymagania wg. aktualnego rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań dla magazynowania odpadów
- 2.1.29. Przekazywanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, odbywa się za wiedzą i zgodą Specjalisty ds. Ochrony Środowiska i następuje na podstawie *Karty przekazania odpadu (KPO)*, generowanej w systemie BDO.

2.2. Ogólne zasady postępowania z odpadami medycznymi

- 2.2.1. Odpady medyczne należy zbierać selektywnie w miejscu powstawania, uwzględniając ich właściwości oraz sposób dalszego zagospodarowania.
- 2.2.2. Zakazuje się mieszania odpadów medycznych z innymi odpadami tj. komunalne, niebezpieczne i inne niż niebezpieczne, pokonsumpcyjne.
- 2.2.3. Podział odpadów medycznych wytwarzanych w Instytucie:
- odpady medyczne zakaźne: 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 82;**
 - odpady medyczne niebezpieczne, inne niż zakaźne: 18 01 06*;**
 - odpady medyczne inne niż niebezpieczne: 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09.**

Niezależnie od rodzaju, wszystkie odpady pochodzące z miejsca objętego tzw. strefą izolacji w Instytucie, tj.: miejsca przebywania pacjentów potencjalnie zakaźnych, izolatoria, należy klasyfikować, jako odpady medyczne zakaźne o kodzie **18 01 03*. W strefie izolacji nie powstają odpady komunalne.**

Szczegółowy wykaz odpadów medycznych, powstających w Instytucie zawiera **załącznik nr 1: Część D – Klasyfikacja odpadów.**

- 2.2.4. Kolorystyka opakowań odpadów medycznych stosowana jest w celu jednoznacznej identyfikacji rodzaju odpadu medycznego.
- 2.2.5. Odpady medyczne, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, zbiera się do jednostkowych worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, **koloru czerwonego (odpady wysoce zakaźne i zakaźne), żółtego (odpady niebezpieczne)** lub innego niż **czerwony i żółty** – w Instytucie przyjęto kolor **niebieski** (odpady inne niż niebezpieczne), wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia. Opis worków oraz pojemników na odpady stanowi **załącznik nr 9: Charakterystyka opakowań na odpady**
- 2.2.6. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach zbiera się w jednostkowych pojemnikach jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie bądź przecięcie, stosując właściwą kolorystykę dla danego rodzaju odpadu.
- 2.2.7. W przypadku wykorzystywania worków, umieszcza się je na stelażach lub w sztywnych pojemnikach jednorazowego lub wielorazowego użycia w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem, np. poprzez wywinięcie ich górnej krawędzie (ok 20 cm) tak, aby nie uległa skażeniu.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 10 z 23

2.2.8. Pojemniki lub worki należy wypełniać do 2/3 ich objętości w sposób umożliwiając ich bezpieczne zamknięcie.

2.2.9. Odpady należy grupować – do jednego pojemnika zbierać wyłącznie jeden rodzaj (kod) odpadów.

2.2.10. Odpady medyczne, w których zidentyfikowano lub co, do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że zawierają biologiczne czynniki chorobotwórcze, zwane dalej „wysoko zakaźnymi odpadami medycznymi”, zbiera się w miejscu powstania do:

1) **opakowania wewnętrznego:**

- jednorazowy worek koloru **czernego**, z folii polietylenowej wytrzymały i odporny na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia, który po wypełnieniu do 2/3 objętości i zamknięciu jest umieszczany w drugim worku spełniającym te same wymagania, lub
- w sztywnym i wytrzymałym pojemniku koloru **czernego** odpornego na działanie wilgoci, mechanicznie odpornego na przekłucie lub przecięcie, z możliwością jednokrotnego zamknięcia.

2) **opakowania zewnętrznego**, które stanowi pojemnik koloru **czernego**, wytrzymały, odporny na działanie wilgoci i środków chemicznych, wykonany w sposób umożliwiając dezynfekcję, z możliwością szczelnego zamknięcia.

Opakowanie zewnętrzne jest opakowaniem jednostkowym i podlega etykietowaniu, wg pkt. 2.2.11. i 2.2.12.

Wykaz czynników chorobotwórczych zawiera **załącznik nr 3: Katalog mikroorganizmów wysoko zakaźnych**.

2.2.11. Każdy jednostkowy, zewnętrzny pojemnik/worek z odpadami medycznymi musi posiadać widoczne oznakowanie identyfikujące, które zawiera:

- 1) kod odpadów w nich przechowywanych,
- 2) adres wytwórcy odpadów medycznych, w tym identyfikator komórki organizacyjnej Instytutu, która wytworzyła odpad medyczny,
- 3) numer REGON wytwórcy odpadów medycznych,
- 4) numer księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą wraz z podaniem organu rejestrowego,
- 5) datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania, rozpoczęcie napełniania),
- 6) datę i godzinę zamknięcia opakowania z odpadem.

2.2.12. W przypadku wysoko zakaźnych odpadów medycznych, na jednostkowym pojemniku zewnętrznym, dodatkowo umieszcza się znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym oraz umieszcza poniżej napis: „MATERIAŁ ZAKAŹNY DLA LUDZI”, zgodnie z **załącznikiem nr 2: Wzory etykiet**.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 11 z 23

- 2.2.13. Każdy zbiorczy pojemnik na odpady medyczne musi być oznaczony prawidłowym kodem i rodzajem odpadów, zbieranych do tego pojemnika. Zasada: jeden zbiorczy pojemnik – zbierany jeden kod odpadu.
- 2.2.14. Jednostkowe pojemniki, o różnych pojemnościach, na odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach oraz worki na odpady medyczne zakaźne lub inne niż niebezpieczne muszą być dostępne dla personelu medycznego w każdym miejscu/punkcie świadczenia usług medycznych, w wyniku, których powstaje odpad.
- 2.2.15. Jednostkowe pojemniki lub worki muszą być wymieniane natychmiast po napełnieniu, a odpady medyczne przekazywane niezwłocznie po wytworzeniu, do transportu wewnętrznego w celu umieszczenia tych odpadów w magazynie odpadów medycznych.
- 2.2.16. W przypadku uszkodzenia jednostkowego worka lub pojemnika należy go w całości umieścić w innym większym, nieuszkodzonym jednostkowym worku/pojemniku. Nowy jednostkowy worek/pojemnik należy oznakować etykietą zawierającą te same dane jak uszkodzony worek/pojemnik.
- 2.2.17. Miejsce, w którym doszło do rozsypania/rozlania odpadów medycznych zakaźnych, należy zdezynfekować preparatem o szerokim spektrum działania. Wszystkie użyte w trakcie sprzątania środki (lignina, ręczniki papierowe, rękawiczki jednorazowe) należy zakwalifikować do tej samej grupy, co rozsypane odpady i postępować dalej zgodnie z wytycznymi dla tych odpadów.
- 2.2.18. Przekazywanie odpadów medycznych do dalszego zagospodarowania, odbywa się za wiedzą i zgodą Specjalisty ds. Ochrony Środowiska i następuje na podstawie *Karty przekazania odpadu* generowanej w systemie BDO.
- 2.2.19. Przy odbiorze odpadów medycznych obecny jest pracownik Portierni, który waży każdy wypełniony odpadami pojemnik zbiorczy, a wagi uzupełnia odpowiednio w Karcie ważenia odpadów medycznych, której wzór stanowi **załącznik nr 7: Wzór karty ważenia odpadów medycznych**.

2.3. Transport wewnętrzny odpadów medycznych

- 2.3.1. Odpady medyczne odbierane są przez personel realizujący wewnętrzny transport odpadów medycznych, bezpośrednio z komórek organizacyjnych lub z wyznaczonych miejsc na poziomie -1, do których odpady medyczne, z komórek organizacyjnych dostarcza wyznaczony personel tych komórek organizacyjnych lub inny personel.
- 2.3.2. Odpady medyczne, wytworzone na terenie Instytutu, dostarczane są na poziom -1 w etykietowanych opakowaniach jednostkowych i umieszczane w zbiorczych, zamykanych pojemnikach, przeznaczonych do transportu wewnętrznego. Stamtąd, niezwłocznie przewożone są do magazynu odpadów medycznych.
- 2.3.3. Wewnętrzny transport odpadów medycznych do miejsca magazynowania, odbywa się środkami wewnętrznego transportu, którymi są zamykane pojemniki na kółkach lub wózki przewożące jednostkowe zamknięte worki/pojemniki.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 12 z 23

2.3.4. Odbiór odpadów medycznych z komórek organizacyjnych lub wyznaczonych punktów odbywa się:

- 1) poniedziałek – sobota, sukcesywnie trzy razy w ciągu doby w godzinach 6:00 - 18:00,
- 2) każdorazowo na zgłoszenie komórki organizacyjnej, jako dodatkowy odbiór odpadów medycznych, w tym wysoce zakaźnych i pooperacyjnych,
- 3) w miarę potrzeb, w niedziele i święta ze wszystkich pracujących komórek organizacyjnych

2.3.5. Wewnętrzny transport odpadów medycznych, odbywa się w sposób:

- 1) bezpieczny, uniemożliwiający uszkodzenie pojemnika/worka z odpadami medycznymi, a w przypadku uszkodzenia, podczas transportu wewnętrznego, należy postępować jak w pkt.: 2.2.16 i pkt. 2.2.17,
- 2) uniemożliwiający narażenie osób na bezpośredni kontakt z tymi odpadami, z zachowaniem warunków higienicznych,
- 3) ustalonymi drogami i windami a kierunki transportu odpadów medycznych określają wyznaczone „brudne” drogi transportu. W przypadku barku możliwości przestrzegania przebiegu dróg transportu przewidzianych dla odpadów medycznych, należy transportować je w ustalonych porach, które nie kolidują z codzienną pracą personelu w innych czynnościach służbowych,
- 4) uniemożliwiający krzyżowanie się „czystych” dróg transportu żywności, wody, czystych naczyń, leków, czystej bielizny, sterylnych narzędzi, itp.

2.3.6. W sytuacji awaryjnej (awaria dźwigu windowego, roboty modernizacyjne, prace konserwatorskie, prace budowlane), należy czasowo podjąć alternatywne rozwiązanie:

- 1) wyznaczyć inny przebieg dróg,
- 2) po każdorazowym transporcie „brudnym”, drogami „czystymi”, należy odcinek ten poddać procesom dezynfekcji.

2.3.7. Za bezpieczny, wewnętrzny transport odpadów medycznych, odpowiada personel realizujący transport wewnętrzny. Personel ten jest odpowiedzialny za sprawdzenie szczelności opakowania oraz właściwego oznakowania opakowania z odpadem medycznym.

2.3.8. W przypadku trudności z identyfikacją odpadu medycznego, personel odpowiedzialny za wewnętrzny transport odpadów medycznych zwraca się do komórki organizacyjnej, która wytworzyła lub mogła wytworzyć odpad medyczny, o właściwe oznakowanie opakowania z odpadem medycznym.

2.3.9. Niedopuszczalne jest otwieranie zamkniętych worków/pojemników. Dlatego, komórka organizacyjna, która wytworzyła odpad, ma obowiązek prowadzenia właściwej segregacji odpadów medycznych, uwzględniając kolorystykę opakowań i jest odpowiedzialna za prawidłowe etykietowanie opakowań z odpadem.

2.3.10. Środki transportu wewnętrznego, tj. wózki/zamykane kontenery, muszą być dezynfekowane i myte po wykonaniu transportu oraz dodatkowo w miarę potrzeb. Czynności te, są potwierdzane wpisem w Karcie kontroli, której wzór stanowi **załącznik nr 6: Wzór karty kontroli mycia i dezynfekcji środków wewnętrznego transportu odpadów**. Po zakończeniu miesiąca,

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 13 z 23

przełożony personelu transportującego odpady zatwierdza Kartę kontroli i niezwłocznie dostarcza ją do Specjalisty ds. Ochrony Środowiska.

- 2.3.11. Zakazuje się pozostawiania odpadów medycznych w miejscach do tego nieprzeznaczonych, np. na podłodze, obok kontenerów/pojemników zbiorczych, w/przy windach po zwiezieniu odpadów medycznych z komórki organizacyjnej, zgniatania, przeciągania i przerzucania worków/pojemników z odpadami medycznymi.
- 2.3.12. Podczas transportu wewnętrznego należy stosować środki ochrony osobistej.
- 2.3.13. Powyższe zapisy pkt 2.3 dotyczą terenu Instytutu przy ul. Alpejskiej 42, chyba, że zapisy mogą być zastosowane na terenie Instytutu Niemodlińska 33.
- 2.3.14. Transport wewnętrzny na terenie Instytutu przy ul. Niemodlińskiej 33 realizuje personel wyznaczony do transportu wewnętrznego wytworzonych odpadów, które niezwłocznie po wytworzeniu należy umieścić w przenośnym urządzeniu chłodniczym lub w pomieszczeniu magazynu na odpady. Wewnętrzny transport odbywa się ustalonymi drogami a za jego bezpieczeństwo odpowiada personel transportujący odpady.

2.4. Magazynowanie odpadów medycznych

- 2.4.1. Odpady medyczne mogą być magazynowane w odpowiednio przystosowanym, wg wytycznych zawartych w aktualnym rozporządzeniu w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi, pomieszczeniu lub stacjonarnym, ewentualnie przenośnym urządzeniu chłodniczym, przeznaczonym wyłącznie do magazynowania odpadów medycznych.
- 2.4.2. Pomieszczenie będące magazynem odpadów medycznych musi spełniać następujące wymagania:
- 1) posiadać niezależne wejście;
 - 2) być zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
 - 3) posiadać ściany i podłogi wykonane z gładkich materiałów, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
 - 4) być zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni i innych zwierząt;
 - 5) posiadać drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość gwarantuje swobodny dostęp;
 - 6) posiadać miejsca lub boksy wydzielone i oznakowane w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych, a w przypadku magazynowania odpadów medycznych w oznakowanych, szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach dopuszcza się brak wydzielonych boksów;
 - 7) być wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz pomieszczenia;
 - 8) posiadać wentylację zapewniającą podciśnienie, z zapewnieniem filtracji odprowadzanego powietrza a w przypadku magazynowania odpadów medycznych w szczelnie zamkniętych i oznakowanych, w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów, pojemnikach lub kontenerach, dopuszcza się stosowanie wentylacji grawitacyjnej;

	Typ dokumentu:	Edycja nr 8
	Nr i nazwa: P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 14 z 23

- 9) posiadać zabezpieczenia techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów;
- 10) posiadać podłogę z kratką ściekową pozwalającą na odprowadzenie wody ze zmywania i dezynfekcji powierzchni.

2.4.3. Stacjonarne urządzenie chłodnicze będące magazynem odpadów medycznych musi spełniać następujące wymagania

- 1) być zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 2) posiadać ściany i podłogi wykonane z gładkich materiałów, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
- 3) być zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni i innych zwierząt;
- 4) posiadać drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość gwarantuje swobodny dostęp;
- 5) być wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia;
- 6) posiadać zamknięcie drzwi wejściowych umożliwiających ich otwarcie od wewnątrz;
- 7) posiadać zabezpieczenie w postaci instalacji alarmowej „człowiek w chłodni”;
- 8) posiadać przedsionek przed wejściem do urządzenia;
- 9) posiadać wentylację zapewniającą podciśnienie, z zapewnieniem filtracji odprowadzanego powietrza, a w przypadku magazynowania odpadów medycznych w szczelnie zamkniętych i oznakowanych w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów, pojemnikach lub kontenerach, dopuszcza się stosowanie wentylacji grawitacyjnej;
- 10) umożliwiać odprowadzenie wody ze zmywania i dezynfekcji powierzchni.

2.4.4. W pomieszczeniu lub w stacjonarnym urządzeniu do magazynowania odpadów medycznych należy zapewnić dostęp do:

- 1) umywalki z bieżącą zimną i ciepłą wodą, zainstalowanej w sposób umożliwiający, co najmniej umycie rąk bezpośrednio po wyjściu z pomieszczenia lub urządzenia, wyposażonej w dozowniki z mydłem i środkiem do dezynfekcji rąk oraz ręczniki jednorazowego użytku,
- 2) wody bieżącej ciepłej i zimnej do celów porządkowych,
- 3) wydzielonych miejsc, przystosowanych odpowiednio do przechowywania czystych oraz zbierania brudnych środków ochrony indywidualnej dla osób przebywających w miejscach przeznaczonych do wstępnego magazynowania odpadów medycznych.

2.4.5. Warunki magazynowania odpadów medycznych:

- 1) wstępne magazynowanie odpadów medycznych zakaźnych, o kodzie **18 01 02*** odbywa się w temperaturze do 10°C, a czas ich przechowywania nie może przekroczyć 72 godzin,
- 2) wstępne magazynowanie odpadów medycznych zakaźnych o kodach **18 01 03***, **18 01 82*** odbywa się:
 - w temperaturze do 10°C, nie dłużej niż 72 godziny
 - lub w temperaturze do 18 °C, nie dłużej niż 24 godziny

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 15 z 23

- 3) wstępne magazynowanie odpadów medycznych niebezpiecznych o kodzie: **18 01 06***, odbywa się w temperaturze od 18°C, z tym, że od 10°C do 18°C może odbywać się tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 72 godziny, natomiast w temperaturze do 10°C - nie dłużej niż 30 dni;
 - 4) odpady medyczne inne niż niebezpieczne o kodach: **18 01 01, 18 01 04, 18 01 09** mogą być wstępnie magazynowane tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 30 dni.
- 2.4.6. Temperatura w magazynie odpadów musi być monitorowana min. raz dziennie a w letnie dni min. 2 razy dziennie w godzinach największego nasłonecznienia, w odstępach 2 godzin.
 - 2.4.7. Monitoring temperatury prowadzi pracownik transportujący odpady medyczne. Wyniki pomiarów temperatury zapisywane są w Karcie kontroli, której wzór stanowi **załącznik nr 4: Wzór karty kontroli temperatury**. Po zakończeniu miesiąca przełożony personelu transportującego odpady zatwierdza Kartę kontroli i niezwłocznie dostarcza ją do Specjalisty ds. Ochrony Środowiska.
 - 2.4.8. W przypadku przekroczenia wymaganej temperatury, pracownik sprawdzający wysokość temperatury, zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym przekroczeniu Specjalistę ds. Ochrony Środowiska.
 - 2.4.9. Dezynfekcje i mycie magazynu odpadów wykonuje, po każdorazowym odbiorze odpadów medycznych, personel realizujący wewnętrzny transport odpadów medycznych. Czynności te są potwierdzane w Karcie kontroli, , której wzór stanowi **załącznik nr 5: Wzór karty kontroli mycia, dezynfekcji magazynu, urządzenia**. Po zakończeniu miesiąca przełożony personelu myjącego/dezynfekującego magazyn odpadów zatwierdza Kartę kontroli i niezwłocznie dostarcza ją do Specjalisty ds. Ochrony Środowiska.
 - 2.4.10. Punkty od 2.4.6 do 2.4.9 dotyczą również terenu Instytutu przy ul. Niemodlińska 33, z tym, że w miejsce „magazynu odpadów” stosować nazwę: „przenośne urządzenie chłodnicze”. Odpady medyczne zakaźne o kodzie **18 01 03***, wytworzone na terenie Instytutu, przy ul. Niemodlińskiej 33, mogą być magazynowane w odpowiednio przystosowanym, wg wytycznych zawartych w aktualnym rozporządzeniu w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi, przenośnym urządzeniu chłodniczym, które:
 - 1) posiada wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
 - 2) jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
 - 3) jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
 - 4) jest wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia.
 - 2.4.11. Urządzenie należy utrzymywać na bieżąco w czystości, a po każdym usunięciu odpadów medycznych zakaźnych, urządzenie dezynfekuje się a następnie myje albo dezynfekuje i myje przy użyciu środka myjąco-dezynfekującego.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 16 z 23

- 2.4.12. W sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego należy zapewnić dozownik ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnik na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemnik na zużyte rękawiczki jednorazowe.
- 2.4.13. Na terenie Instytutu przy ul. Niemodlińskiej 33, odpady medyczne inne niż niebezpieczne o kodzie **18 01 04** magazynować w szczelnie zamkniętych pojemnikach/workach, w miejscu, które:
- 1) jest przeznaczone i przystosowane do wstępnego magazynowania odpadów,
 - 2) posiada uszczelnione podłoża i zorganizowane dojazdy lub podejścia,
 - 3) jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych,
 - 4) jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt,
 - 5) jest zabezpieczone przed wpływem czynników atmosferycznych,
 - 6) jest utrzymywane na bieżąco w czystości.
- 2.4.1. Przy odbiorze odpadów medycznych z terenu Instytutu przy ul. Niemodlińskiej 33, obecny jest pracownik Portierni, który waży każdy wypełniony odpadami pojemnik oraz uzupełnia w systemie BDO, zaplanowane KPO.
- 2.4.2. Podczas wykonywania czynności z odpadami, należy stosować środki ochrony osobistej.

2.5. Ogólne zasady postępowania z zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym

- 2.5.1. Sprzęt elektryczny i elektroniczny, stanowi majątek Instytutu, za który odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy Instytutu. Przed zakwalifikowaniem sprzętu, jako zużyty a tym samym, jako odpad, komórka organizacyjna odpowiedzialna za dany sprzęt wnioskuje o zdjęcie go ze stanu ewidencji, zgodnie z obowiązującymi procedurami w tym zakresie.
- 2.5.2. Sprzęt elektryczny i elektroniczny zostaje zakwalifikowany, jako zużyty, nienadający się do dalszej eksploatacji przez odpowiednią komórkę organizacyjną Instytutu, serwisującą dany sprzęt elektryczny i elektroniczny w ramach obszaru swojej działalności.
- 2.5.3. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny lub jego części mogą należeć do odpadów niebezpiecznych lub innych niż niebezpieczne, o czym decyduje zawarty w sprzęcie składnik niebezpieczny lub jego brak.
- 2.5.4. Puste pojemniki po tonerach lub tuszach są materiałami eksploatacyjnymi i należą do zużytych elementów składowych sprzętu. Mogą też funkcjonować, jako oddzielny, zużyty sprzęt elektroniczny.
- 2.5.5. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny należy gromadzić selektywnie z zastosowaniem odpowiednich kodów odpadów.
- 2.5.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny lub jego części, przekazywany jest do Organizacji Odzysku, zajmującej się wyłącznie działalnością związaną z organizowaniem, zarządzaniem lub prowadzeniem przedsięwzięć związanych ze zbieraniem, przetwarzaniem, recyklingiem i innymi niż recykling procesami odzysku oraz unieszkodliwianiem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego lub do podmiotów świadczących usługi w zakresie zagospodarowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 17 z 23

- 2.5.7. Przykładowy wykaz odpadów stanowiących zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, powstających w Instytucie stanowi **załącznik nr 1: część C - Klasyfikacja odpadów**.
- 2.5.8. Niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte z zużytych urządzeń oraz zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy, magazynować w sposób uniemożliwiający przedostanie się do środowiska substancji niebezpiecznych zawartych w odpadach.
- 2.5.9. Zużyte baterie zbierać i magazynować w atestowanych pojemnikach lub w inny bezpieczny sposób, uniemożliwiający przedostanie się elektrolitu
- 2.5.10. Zużyte świetlówki zbierać i magazynować w atestowanych pojemnikach lub w inny sposób np. w opakowaniach producenta lub zastępczych, zabezpieczających przed stłuczeniem i zanieczyszczeniem środowiska substancjami niebezpiecznymi, w tym rtęcią.
- 2.5.11. Przekazywanie zużytego sprzętu do przetworzenia, odbywa się za wiedzą i zgodą Specjalisty ds. Ochrony Środowiska i następuje na podstawie *Karty przekazania odpadu*, generowanej w systemie BDO.

2.6. Ogólne zasady postępowania z odpadami komunalnymi

- 2.6.1. Źródłem powstawania odpadów komunalnych w Instytucie są osoby, które w czasie przebywania na terenie Instytutu, zaspokajają swoje podstawowe potrzeby bytowe.
- 2.6.2. Na terenie Instytutu obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych polegająca na segregacji u źródła, na poszczególne frakcje.
- 2.6.3. Zbieranie odpadów komunalnych prowadzi się w następujący sposób:
- 1) frakcja **PAPIER**
 - 2) frakcja **TWORZYWA/METAL**
 - 3) frakcja **SZKŁO**
 - 4) frakcja **BIO**
 - 5) frakcja **ZMIESZANE**
 - 6) frakcja **ZIELONE**
 - 7) frakcja **WIELKOGABARYTOWE**
- Szczegółowy opis frakcji odpadów komunalnych stanowi **załącznik nr 8: Odpady komunalne - opis frakcji**.
- 2.6.4. Miejscami, w których powstawać będą odpady komunalne jest strefa socjalna (punkty i pomieszczenia), stołówki/jadalnie pracownicze, sanitariaty, szatnie (z wyłączeniem wydzielonych stref dla pacjentów potencjalnie zakaźnych), ciągi komunikacyjne wewnętrzne i zewnętrzne. W kontekście szpitala mogą to być także sale z pacjentami, ale tylko odpady wytworzone przez pacjentów niezakaźnych.
- 2.6.5. Każda osoba przebywająca na terenie Instytutu, wytwarzająca odpady komunalne zobowiązana jest do umieszczania odpadów komunalnych w pojemnikach przeznaczonych na dany rodzaj odpadów, oznaczonych kolorystycznie i graficznie odpowiednio dla każdej frakcji.
- 2.6.6. Personel realizujący wewnętrzny transport odpadów, przekłada błędnie posegregowane odpady komunalne, do pojemnika/kontenera właściwej frakcji.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 18 z 23

- 2.6.7. Personel odpowiedzialny za wewnętrzny transport odpadów komunalnych, zobowiązany jest do:
- 1) kontroli prawidłowej segregacji odpadów komunalnych, a w razie zauważenia, że odpady komunalne są umieszczone w niewłaściwym pojemniku, przełożenie ich do pojemnika/kontenera właściwej frakcji,
 - 2) rozdzielania frakcji z zastosowaniem prawidłowej segregacji,
 - 3) prawidłowego umieszczania zebranych na terenie Instytutu odpadów komunalnych w zbiorczych kontenerach na odpady komunalne z uwzględnieniem podziału na frakcje,
 - 4) stosowania właściwego oznakowania pojemników jednostkowych i zbiorczych.
- 2.6.8. Jednostkowe pojemniki na odpady komunalne wyposaża się w worki foliowe we wskazanej kolorystyce, odpowiadającej poszczególnym frakcjom, opisanej **w załączniku nr 8: Odpady komunalne - opis frakcji.**
- 2.6.9. Oznakowanie graficzne dla odpadów komunalnych stosuje się wyłącznie na pojemnikach jednostkowych i zbiorczych, w odpowiedniej grafice i kolorystyce oraz wielkości. Worki jednostkowe z odpadami komunalnymi nie podlegają etykietowaniu. Przykłady oznaczeń graficznych znajdują się **w załączniku nr 8: Odpady komunalne - opis frakcji.** Oznaczenie pojemników wykonuje personel realizujący wewnętrzny transport odpadów.
- 2.6.10. Personel opróżniający jednostkowe pojemniki z odpadów komunalnych, w celu zmniejszenia zużycia worków może przesypywać odpady do worków zbiorczych tej samej frakcji, zachowując tym samym podział na frakcje i stosowną kolorystykę worków. Takie postępowanie możliwe jest wyłącznie, jeżeli worek w jednostkowym pojemniku na odpady komunalne jest czysty i nieuszkodzony. Dotyczy tylko suchych odpadów surowcowych **PAPIER, TWORZYWA/METAL, SZKŁO.**
- 2.6.11. Niedopuszczalne jest mieszanie frakcji: umieszczanie frakcji zebranej z jednostkowych pojemników w zbiorczych kontenerach innej frakcji. Frakcje odpadów komunalnych z jednostkowych pojemników (koszy na śmieci do segregacji) muszą być umieszczone w zbiorczych kontenerach tych samych frakcji.
- 2.6.12. Odpady komunalne umieszczone w zbiorczych kontenerach, stojących w wiacie na odpady komunalne, muszą być zagęszczane przez prasę, każdorazowo po umieszczeniu w nich odpadów. Dotyczy to suchych odpadów surowcowych: **PAPIER, TWORZYWA/METAL** oraz frakcji **ZMIESZANE.** Zagęszczanie nie dotyczy frakcji **BIO, SZKŁO.**
- 2.6.13. Specjalista ds. Ochrony Środowiska może wydać personelowi transportującemu odpady, polecenie wykonania dodatkowego zagęszczenia w/w frakcji odpadów komunalnych, jeżeli zauważy, że czynność ta nie jest wykonywana systematycznie lub bez należytej staranności.
- 2.6.14. Odpady komunalne frakcji **PAPIER, BIO, SZKŁO** powinny być umieszczane w kontenerach zbiorczych bez foliowych worków jednostkowych. Po opróżnieniu z poszczególnej frakcji, foliowe worki jednostkowe należy umieścić w kontenerze zbiorczym z frakcją **TWORZYWA/METAL.**
- 2.6.15. Za zagęszczanie frakcji podanych w pkt 2.6.12 oraz umieszczanie frakcji wskazanych w pkt 2.6.14 bez foliowych worków jednorazowych, odpowiedzialny jest personel realizujący wewnętrzny transport odpadów.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 19 z 23

- 2.6.16. Odbiór odpadów komunalnych, wytworzonych na terenie Instytutu i ich transport wewnętrzny odbywa się zgodnie z ustalonym harmonogramem.
- 2.6.17. Powyższe zapisy pkt. 2.6. dotyczą również terenu Instytutu przy ul. Niemodlińskiej 33, oprócz prac związanych z procesem zagęszczania odpadów komunalnych.

2.7. Ogólne zasady transportu wewnętrznego odpadów innych niż medyczne

- 2.7.1 Wewnętrzny transport odpadów z miejsca powstania do miejsca magazynowania odbywa się środkami wewnętrznego transportu przeznaczonymi wyłącznie do tego celu.
- 2.7.2 Do transportu wewnętrznego używa się zamykanych pojemników/wózków.
- 2.7.3 Środki wewnętrznego transportu odpadów i pojemniki wielokrotnego użycia należy dezynfekować i myć wg zapotrzebowania jednak nie rzadziej niż raz na miesiąc. Czynności te wykonują pracownicy realizujący wewnętrzny transport odpadów.
- 2.7.4 Wewnętrzny transport odpadów odbywa się ustalonymi drogami. Podczas pracy z odpadami należy stosować środki ochrony osobistej.
- 2.7.5 Wewnętrzny transport odpadów nie może powodować mieszania się odpadów oraz zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska.

2.8. Czynności niedozwolone

- 2.8.1. Zakazuje się przekazywania, do składowania na składowiskach, odpadów niebezpiecznych wytworzonych na terenie Instytutu, chyba, że przepisy w tym zakresie stanowią inaczej.
- 2.8.2. Zakazuje się odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania, na terenie Instytutu jakichkolwiek odpadów.
- 2.8.3. Zakazuje się wyrzucania do pojemników na odpady komunalne, jakichkolwiek innych odpadów i/lub substancji niebędących odpadami komunalnymi, w tym odpadów o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych oraz odpadów powstających w wyniku udzielania świadczeń medycznych, prac naukowo – badawczych, rozwojowych lub z działalności dydaktycznej i twórczej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na środowisko jest nieznane - zgodnie z aktualną ustawą o odpadach.
- 2.8.4. Zakazuje się mieszania odpadów komunalnych z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne.
- 2.8.5. Zakazuje się mieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszanie odpadów niebezpiecznych z innymi odpadami.
- 2.8.6. Zakazuje się wprowadzania jakichkolwiek odpadów do systemu kanalizacji.
- 2.8.7. Zakazuje się umieszczania odpadów o ostrych krawędziach w workach z tworzywa.
- 2.8.8. Zakazuje się przekazywania do składowania i odzysku odpadów medycznych zakaźnych i medycznych niebezpiecznych.
- 2.8.9. Zakazuje się przekazywania do unieszkodliwiania, odpadów zakaźnych medycznych, w inny sposób niż stanowią o tym przepisy.

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 20 z 23

- 2.8.10. Zakazuje się odzysku elementów z zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zgodnie z aktualną ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Demontaż zużytego sprzętu oraz przygotowanie do ponownego użycia zużytego sprzętu jak i odpadów powstałych po demontażu zużytego sprzętu, prowadzi się wyłącznie w zakładzie przetwarzania.
- 2.8.11. Zakazuje się mieszania i umieszczania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z odpadami komunalnymi, medycznymi i z innymi odpadami.
- 2.8.12. Zakazuje się umieszczania odpadów powstałych z budowy/remontów w odpadach komunalnych.
- 2.8.13. Zakazuje się gromadzenia odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, innych niż magazyn odpadów lub miejsca wyznaczone.
- 2.8.14. Zakazuje się eksploatacji instalacji mogącej powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska, jako całości bez wymaganego pozwolenia na eksploatację instalacji lub bez wymaganego zgłoszenia eksploatacji instalacji, chyba, że przepisy stanowią inaczej.
- 2.8.15. Zakazuje się wnoszenia na teren Instytutu jakichkolwiek odpadów oraz przekazywania ich do dalszego zagospodarowania, których wytwórcą nie jest Instytut.
- 2.8.16. Zakazuje się jakichkolwiek działalności osób przebywających na terenie Instytutu mogącej lub prowadzącej do narażenia Instytutu na nałożenie kar przez organy nadzorcze, zwłaszcza w obszarze ochrony środowiska.

3.Odpowiedzialność

3.1 Kierownicy wszystkich komórek organizacyjnych, odpowiedzialni są za:

- 1) nadzór nad prawidłową realizacją procedury w swojej komórce organizacyjnej
- 2) wyznaczenie, w swoich komórkach organizacyjnych, pracownika odpowiedzialnego za właściwe zamknięcie i oznakowanie pojemników z odpadami oraz przekazanie ich personelowi odpowiedzialnemu za wewnętrzny transport odpadów i/lub prawidłowe i bezpieczne umieszczenie odpadów w wyznaczonych punktach, z których odpady odbiera personel realizujący wewnętrzny transport odpadów
- 3) przekazanie do dalszego zagospodarowania, w tym unieszkodliwienia wyłącznie odpadów oraz sprawdzanie czy przekazane odpady nie zawierają danych osobowych, zwłaszcza szczególnych kategorii

3.2 Wszyscy pracownicy Instytutu oraz inne osoby przebywające na terenie Instytutu, odpowiedzialni są za:

- 1) przestrzeganie niniejszej procedury,
- 2) segregację odpadów u źródła,

3.3 Dział Administracyjno-Gospodarczy, odpowiedzialny jest za:

- 1) zaopatrzenie komórek organizacyjnych w odpowiednią ilość i rodzaj worków, pojemników wg zgłaszanego zapotrzebowania;
- 2) zaopatrzenie magazynu odpadów w środki ochrony osobistej dla pracowników wykonujących obowiązki służbowe w tym obszarze, dozownik z mydłem w płynie, dozownik

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 21 z 23

z ręcznikami papierowymi, dozownik ze środkiem do dezynfekcji rąk oraz środki do dezynfekcji powierzchni magazynów jak i pojemników do wewnętrznego transportu odpadów

W/w obowiązki mogą zostać przeniesione na podmiot zewnętrzny na podstawie zawartej umowy o świadczenie usługi sprzątania.

3.4 Dział Techniki Medycznej, odpowiedzialny jest za:

Zakwalifikowanie sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w swoim obszarze działalności, jako odpad.

3.5 Dział Techniczny, odpowiedzialny jest za:

Zakwalifikowanie sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w swoim obszarze działalności, jako odpad.

3.6 Dział Systemów Informatycznych, odpowiedzialny jest za:

Zakwalifikowanie sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w swoim obszarze działalności, jako odpad.

3.7 BHP, odpowiedzialne za:

Umieszczenie właściwych piktogramów w miejscach gromadzenia, magazynowania odpadów, zgodnie z procedurą

3.8 Personel transportujący odpady, odpowiedzialny za:

- 1) segregację odpadów u źródła,
- 2) zbieranie odpadów z pojemników jednostkowych do zbiorczych z zachowaniem segregacji,
- 3) segregowanie odpadów komunalnych,
- 4) umieszczanie odpadów we właściwym magazynie,
- 5) bezpieczny wewnętrzny transport odpadów,
- 6) sprawdzenie szczelności opakowania oraz właściwego oznakowania opakowania z odpadem i w razie konieczności identyfikacji źródła powstania odpadu,
- 7) mycie i/lub dezynfekcja pojemników/kontenerów służących do transportu wewnętrznego wg niniejszej procedury z zastosowaniem Karty kontroli,
- 8) mycie i/lub dezynfekcja magazynów na odpady wg niniejszej procedury z zastosowaniem Karty kontroli,
- 9) monitoring i zapis temperatury w magazynie odpadów medycznych wg niniejszej procedury z zastosowaniem Karcie kontroli,
- 10) informowania Specjalisty ds. Ochrony Środowiska o wszelkich nieprawidłowościach, powstałych w związku z gospodarką odpadami na podstawie niniejszej procedury.

3.9 Personel Portierni, odpowiedzialny jest za:

- 1) prawidłowe zważenie odpadów medycznych, przekazywanych podmiotowi odbierającemu,
- 2) wpisanie masy poszczególnych pojemników w zestawieniu przekazywanych odpadów medycznych z podziałem na kody odpadów,

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 22 z 23

- 3) uzupełnienie, zgodne ze stanem faktycznym KPO, zapisanie wprowadzonych zmian i zatwierdzenie KPO w systemie BDO,
- 4) wpisanie i potwierdzanie przez podmiot odbierający i pracownika Portierni, odbioru odpadów komunalnych w Zeszycie Odbiorów.

3.10 Specjalista ds. Ochrony Środowiska, odpowiedzialny jest za:

- 1) aktualizację i nadzór nad realizacją niniejszej procedury,
- 2) monitoring gospodarki odpadami w Instytucie,
- 3) nadzór nad magazynem odpadów,
- 4) projektowanie, zatwierdzanie, generowanie, korygowanie KPO w systemie BDO,
- 5) prowadzenie wpisów w Karcie Ewidencji Odpadów w systemie BDO.

4. Zapisy działań

Lp.	Nazwa zapisu	Zapis tworzy	Zapis sprawdza/zatwierdza	Przechowywanie		Archiwum
				Miejsce	Czas	Czas
1.	Dezynfekcja i/lub mycie pojemników, wpis w „Karcie kontroli”	Pracownicy realizujący transport wewnętrzny	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	Magazyn odpadów medycznych/pomieszczenie mycia pojemników	5 lat	-----
2.	Dezynfekcja i/lub mycie magazynu odpadów medycznych, wpis w „Karcie kontroli”	Pracownicy realizujący transport wewnętrzny	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	Magazyn odpadów medycznych	5 lat	-----
3.	Monitoring temperatury w magazynie odpadów medycznych, wpis w „Karcie kontroli”	Pracownicy realizujący transport wewnętrzny	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	Magazyn odpadów medycznych	5 lat	-----
4.	Planowanie KPO w systemie BDO	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	nie dotyczy	System BDO	5 lat	-----
5.	Ważenie odpadów medycznych, zapisywanie wagi w „Karcie ważenia odpadów medycznych”	Personel Portierni	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	Dokumentacja Ochrony Środowiska	5 lat	-----
6.	Uzupełnienie KPO w systemie BDO o masę, datę i godzinę odbioru odpadów, nr rejestracyjny pojazdu transportującego odpady, zatwierdzanie KPO w systemie BDO	Personel Portierni	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	System BDO	5 lat	-----

	Typ dokumentu:	PROCEDURA	Edycja nr 8
	Nr i nazwa:	P-308 GOSPODARKA ODPADAMI	Strona 23 z 23

7.	Prowadzenie Kart Ewidencji Odpadów w systemie BDO	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	System BDO	5 lat	-----
8.	Sprawozdanie o ilości wytworzonych odpadów za dany rok	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	System BDO	5 lat	-----
9.	Rejestr odbiorów odpadów komunalnych i gastronomicznych	Personel Portierni	Specjalista ds. Ochrony Środowiska	Portiernia	5 lat	-----

5. Załączniki

- Zał. Nr 1 - Klasyfikacja odpadów
- Zał. Nr 2 - Wzór oznakowania pojemników z odpadami
- Zał. Nr 3 - Przykładowy wykaz czynników chorobotwórczych
- Zał. Nr 4 - Wzór Karty kontroli temperatury
- Zał. Nr 5 - Wzór Karty kontroli dezynfekcji/mycia magazynu odpadów
- Zał. Nr 6 - Wzór Karty kontroli mycia dezynfekcji środków do wewnętrznego transportu odpadów
- Zał. Nr 7 - Karta ważenia odpadów medycznych
- Zał. Nr 8 - Frakcje i oznaczenia odpadów komunalnych
- Zał. Nr 9 - Charakterystyka worków i pojemników na odpady
- Zał. Nr 10 - Oznakowania opakowań
- Zał. Nr 11 - Odpady gastronomiczne

6. Historia zmian

Data wprowadzenia zmiany do edycji Nr	Czego dotyczy zmiana?	Nr edycji i data obowiązywania
20.12.2007	-----	Edycja 1/27.12.2007
10.01.2008/edycja 1	Aktualizacja treści	Edycja 2/28.01.2008
22.05.2008/edycja 2	Aktualizacja treści	Edycja 3/11.06.2008
26.03.2012/edycja 3	Aktualizacja treści	Edycja 4/11.05.2012
11.03.2014/edycja 4	Aktualizacja treści i szaty graficznej	Edycja 5/25.03.2014
04.02.2019/edycja 5	Aktualizacja treści do wymagań prawnych	Edycja 6/11.02.2019
30.04.2020/edycja 6	Aktualizacja do wymagań prawnych	Edycja 7/28.05.2020
25.08.21/edycja 7	Aktualizacja treści, wymiana i wprowadzenie nowych załączników	Edycja 8/...01.09.21